Gemeente Duiven

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort

---

Zaak- & documentnr. : Z/23/103448/201596306

Portefeuillehouder : weth. Tiedink & weth. Van Dam

Opstellers : Luc Velhorst & Ellen Meerenburgh

Afdeling : RSO

Telefoonnr. :06 – 31 64 80 66

Samenvatting
Het college stelt de raad voor om de startnotitie ‘Naar een koersdocument Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort’ vast te stellen. Daarmee starten beide gemeenten een gezamenlijk gebiedsproces. Met als doel ruimtelijke kaders voor een natuurinclusieve gebiedsontwikkeling op te gaan stellen. Daarbij wordt een groenblauw raamwerk voor het gebied uitgewerkt en wordt bekeken waar ontwikkelmogelijkheden zijn voor landbouw, sport- en recreatieve functies eventueel aangevuld met kleinschalige, natuurinclusieve woonfuncties.

Beslispunt
De raad wordt voorgesteld om:
1. de startnotitie ‘Naar een koersdocument Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort’ vast te stellen.

Aanleiding
Op 28 september 2022 is een programmatische en ruimtelijke verkenning voor het gebied tussen de kernen Duiven en Westervoort gepresenteerd. Daar waren ook leden van de colleges en raden van beide gemeenten voor uitgenodigd. Inmiddels is het definitieve rapport ‘*Van kwetsbaar gebied naar blijvend groengebied’* uitgebracht en via de ingekomen stukken gedeeld met colleges en raden. (zie bijlage 2). Het initiatief voor deze verkenning is medio 2021 genomen door een aantal actieve burgers uit Duiven die naderhand zijn georganiseerd in de Stichting De Mooie Gronden. Ons college heeft hierover op 16 november 2021 met een ‘positieve grondhouding’ in een kennisgeving aan uw raad bericht (zie bijlage 3).

De verkenning is uitgevoerd door Strootman landschapsarchitecten in samenwerking met een onafhankelijke procesbegeleider. De kosten van de verkenning kwamen voor rekening van het Stimuleringsfonds voor de Creatieve Industrie en de procesbegeleider is betaald door de provincie Gelderland.

Tijdens het proces zijn individuele gesprekken met belanghebbenden gevoerd en zijn er levendige collectieve workshops gehouden. Zodoende is er gebouwd aan een groeiend lokaal netwerk van eigenaren en gebruikers van het gebied. Het gebied is op de ‘mentale kaart’ gezet en er is een basis gelegd van onderling begrip en overleg.

Inhoudelijk zijn de gebiedskwaliteiten in beeld gebracht, geanalyseerd en beschreven in de verkenning. Enerzijds wordt gewezen op de kwetsbaarheid van dit gebied dat ligt ingeklemd tussen twee woonkernen en bedrijventerreinen. De verkenning ziet een hoog risico op verdere verstedelijking dat zelfs zou kunnen leiden tot het dichtgroeien van het gebied.

Anderzijds ziet men ook kansen voor een blijvend groengebied in evenwicht en in verbinding met de omringende bebouwde omgeving. Ook zijn in de verkenning mogelijk kansrijke opgaven voor het gebied geagendeerd en zijn er verschillende scenario's voor invulling van het gebied geschetst.

Bij de afronding van de verkenning, medio 2022, vond ook de besluitvorming plaats over de 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley', waaronder het deelgebied de Liemers. Onder het motto "meer stad, meer landschap" zijn o.a. ambities opgenomen voor groenblauwe verbindingszones tussen de woonkernen. Ook voor het gebied tussen Duiven en Westervoort is zo'n groenblauwe verbinding in beeld.

Een ander aandachtsgebied voor het groenblauwe raamwerk bevindt zich tussen Duiven en Zevenaar en strekt zich uit van de oeverwallen tot en met het Duivense Broek. Dat is een veel groter, complexer -denk aan de invloed van de A15- en daarmee uitdagender raamwerk dat de komende jaren op de regionale en provinciale agenda komt.
In de uitgevoerde verkenning van het team Strootman is de opgave van het groenblauwe raamwerk als een logisch aanknopingspunt voor verdere uitwerking benoemd.

Al met al is met de verkenning een basis gelegd om een verder gebiedsproces in gang te zetten. Dat is ook door uw gemeenteraad erkend. In de programmabegroting 2023-2026 is ingestemd met een budget voor het opstellen van een zogenaamd koersdocument. Met als doel daarin ruimtelijke kwaliteitskaders te stellen voor de gewenste toekomstige ontwikkeling van het gebied als geheel, dan wel van de te onderscheiden deelgebieden.
Gelet op de raakvlakken met het grondgebied en de inwoners van de gemeente Westervoort wordt nu ook voorgesteld om het koersdocument in gezamenlijkheid op te gaan stellen, met beide colleges als opdrachtgevers. Bestuurlijk is er vanuit Westervoort inmiddels bereidheid getoond om het vervolgproces bestuurlijk en financieel te ondersteunen (zie ook de financiële paragraaf).

Gelet op de kaderstellende rol van de gemeenteraden voor het omgevingsbeleid wordt aan de gemeenteraden van Duiven en Westervoort deze startnotitie ter besluitvorming voorgelegd. In deze notitie worden de aanleiding, de verschillende opgaven, de organisatie, de participatie en de planning beschreven. Daarnaast wordt aandacht besteed aan een drietal, reeds in gang gezette ruimtelijke ontwikkelingen die tegelijkertijd met het gebiedsproces worden uitgevoerd: de uitbreiding van bedrijventerrein Graafstaete, de ontwikkeling van Westervoort-Noord en de zoektocht naar locaties voor tijdelijke flexwoningen. Daarnaast wordt een gemeentebreed onderzoek gestart naar de haalbaarheid van een kleinschaliger asielopvang.

Als rode draad voor alle opgaven in het tussengebied geldt het uitgangspunt van natuurinclusieve gebiedsontwikkeling, in aansluiting op de ambitie voor het versterken van de biodiversiteit uit de omgevingsvisies van Duiven en Westervoort. Hiermee wordt tegelijkertijd bijgedragen aan de klimaatadaptatie, een gezonder bodem- en waterkwaliteit en CO2- en stikstofreductie. Dat zijn ook thema's die een relatie hebben met het nog op te stellen Gelders Programma Landelijk Gebied.

Binnen dat algemene uitgangspunt kunnen verschillende opgaven een plek krijgen: de transitie tot natuurinclusieve landbouw, realisatie van een groenblauw raamwerk, mogelijkheden voor sport, recreatie en bewegen en eventueel een ondergeschikte en kleinschalige woonfunctie.

Planning
Februari-maart 2023: beraadslaging en besluitvorming in de gemeenteraden
April 2023: opdrachtverlening & informatiebrief en startbijeenkomst

Mei-juli 2023: eerste gesprekken & workshops
September 2023: eerste contouren koersdocument
Q4 2023: betrekken van gemeenteraden
Q1 2024: afronden koersdocument en besluitvorming in colleges en gemeenteraden

Beoogd effect
Met het vaststellen van het Startdocument wordt een gebiedsproces gestart dat moet gaan voorzien in ruimtelijke kaders voor een natuurinclusieve gebiedsontwikkeling waarbij een groenblauw raamwerk wordt uitgewerkt en waar ontwikkelmogelijkheden zijn voor landbouw, geclusterde en inclusieve sport- en recreatieve functies eventueel aangevuld met kleinschalige, natuurinclusieve woonfuncties.

Argumenten
1.1 De startnotitie geeft de kaders en randvoorwaarden voor een integraal en participatief te doorlopen gebiedsproces.
Door verschillende ontwikkelingen, opgaven en wensen en de ruimteclaim die ze hebben, in beeld te brengen kan er een integrale afweging worden gemaakt en worden gezocht naar slimme ruimtelijke combinaties.

1.2 In de startnotitie is niet enkel aandacht voor het afgebakende projectgebied.
Er wordt ook naar de relatie met de naastgelegen gebieden gekeken en waar mogelijk worden meekoppelkansen onderzocht.

1.3 Het beoogde koersdocument dient als inspiratiebron.
Het moet gaan voorzien in een aantrekkelijk, bindend verhaal waar mensen warm van worden en waaronder de partijen gezamenlijk de schouders willen zetten om dit te realiseren.

1.4 Het beoogde koersdocument is ook bedoeld als richtinggevend ruimtelijk kader voor overheidshandelen.
Te denken valt aan de toetsing en inpassing van particuliere initiatieven. De kaders vormen ook de leidraad voor omgevingsplannen/omgevingsvergunningen en de uitgifte dan wel verpachting van gemeentegronden.

1.5 Duiven en Westervoort doorlopen een gezamenlijk gebiedsproces met gedeelde ambities en opgaven.
Daardoor staat de kwaliteit van het gebied zelf en het belang van de inwoners van beide gemeenten voorop en is de formele gemeentegrens van ondergeschikte betekenis.

Kanttekeningen
1.1 Er kan sprake zijn van conflicterende belangen en opvattingen.
Dat is op zichzelf inherent aan een integraal gebiedsproces. Dit laat onverlet het streven naar draagvlak bij grondeigenaren en waar mogelijk ook bij andere belanghebbenden. Niet alle individuele wensen kunnen gehonoreerd worden. Het op te leveren koersdocument dient hierover transparant te zijn.

1.2 In formele zin blijft er sprake van twee afzonderlijke gemeenten die ieder voor zich bevoegd zijn over hun eigen grondgebied.
Door de gedeelde ambities en opgaven, het gezamenlijk opdrachtgeverschap met respect voor elkaars belangen, hoeft dat in de praktijk geen bezwaar te zijn.

Financiële paragraaf
In de programmabegroting 2023-2026 is een bedrag van € 30.000,-- beschikbaar gesteld voor externe procesbegeleiding en inhoudelijke ondersteuning. Tezamen met het door Westervoort ter beschikking gesteld budget van € 10.000,-- geeft dat een goede basis voor uitvoering. Vanuit ambtelijke zijde van de provincie Gelderland is toegezegd dat men actief gaat zoeken naar een aanvullende bijdrage.
Voor het verdere proces ná het koersdocument is nu nog geen indicatie te geven van de te maken kosten. Mogelijk kan er worden aangesloten bij subsidiemogelijkheden, bijvoorbeeld bij regionale en provinciale investeringsagenda's. Recent heeft de Liemerse Ambassade het initiatief genomen voor een 'Leader'-aanvraag gericht op Europese middelen. Voor dergelijke subsidiemogelijkheden geldt doorgaans wel een eis van 50% cofinanciering.

Aangezien een deel van het gebied in eigendom is van de gemeente Duiven zou er te zijner tijd sprake kunnen zijn van een gemeentelijke grondexploitatie. Dit betreffen agrarische gronden. Als kostendragers kunnen eventuele bebouwing of vrijetijdseconomie onderdelen zijn. Dat is echter afhankelijk van de nog te bepalen inhoud van het koersdocument, de functies van deel-locaties en de rol die de gemeente wenst in te nemen bij de verdere gebiedsontwikkeling. De definitieve berekening voor de financiële haalbaarheid vindt in een later stadium plaats.

Participatie en communicatie
Bij het reeds doorlopen proces om te komen tot een eerste verkenning is veel interactie geweest met grondeigenaren en omwonenden. Dat willen we voortzetten onder de diverse betrokken groepen, zoals de grondeigenaren, omwonenden en overige stakeholders. Onderdeel hiervan zijn het houden van plenaire workshops onder leiding van de procesbegeleider en het landschapsbureau. Vóór de afronding van het koersdocument is een gezamenlijke raadsavond voorzien voor de gemeenten Duiven/Westervoort. De opbrengst van de participatie wordt in een apart hoofdstuk van het koersdocument verantwoord.

Op moment van verzending van de raadsstukken vindt een gezamenlijk persgesprek Duiven-Westervoort plaats en er wordt een persbericht verzonden.
Na de besluitvorming in beide raden worden de belanghebbenden per brief geïnformeerd over het verdere gebiedsproces en de mogelijkheden voor participatie.
In de eerste startbijeenkomst vindt verdere toelichting plaats.

Intergemeentelijke samenwerking
Zoals aangegeven is het proces een vorm van vergaande intergemeentelijke samenwerking. Daarnaast worden intensieve relaties gelegd met andere overheidspartijen, in het bijzonder de provincie Gelderland en het Waterschap Rijn en IJssel.

Bijlagen
1. Z/23/103448/201596309 - Startnotitie 'Naar een koersdocument Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort'
2. Z/23/103448/201596310 - Rapport 'Van kwetsbaar gebied naar blijvend groengebied' 27 oktober 2022, team Strootman
3. Z/23/103448/201536977 - Kennisgeving aan de raad van Duiven van 16 november 2021 inzake Burgerinitiatief natuurinclusieve gebiedsontwikkeling
4. Z/23/103448/201596311 - Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven Westervoort, Concept raadsbesluit Duiven

Duiven, 25 januari 2023.

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven,

mr. drs. R.J. (Rutger) den Haan secretaris	mr. H.B. (Huub) Hieltjes burgemeester